

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОДІЛЬСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ

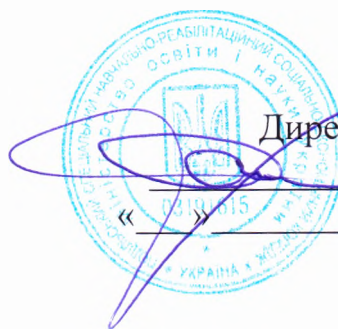
Факультет

(назва факультету)

Кафедра

Обліку і оподаткування

(назва кафедри)

Затверджено
Директор коледжу
Тріпак М.М.
« » _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси, гроші та кредит

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь	«Бакалавр»
освітньо-професійна програма	«Облік і оподаткування»
шифр і назва галузі знань	07 «Управління і адміністрування»
шифр і назва спеціальності	071 «Облік і оподаткування»
назва спеціалізації	
мова викладання	Українська

м. Кам'янець-Подільський
2019 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Подільським спеціальним навчально-реабілітаційним соціально-економічним коледжем

(повне найменування закладу вищої освіти)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Розробник(и):

1. Тріпак М.М., к.е.н., доцент, викладач кафедри фінансів, економіки та економічної кібернетики;
2. Сушарник Я.А., к.е.н., викладач кафедри фінансів, економіки та економічної кібернетики;
3. Гарбарець І.А., магістр, викладач кафедри фінансів, економіки та економічної кібернетики.

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри об'єкту і опосередкування, що відповідає за забезпечення освітньої програми

Протокол від « 28 » 08 20 19 року № 1
 Завідувач кафедри _____ (Гарбарець І.А.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 « 28 » 08 20 19 року

Схвалено Науково-методичною комісією Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1
 Голова _____ (Гуменюк І.Л.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 « 29 » серпня 20 19 року

Схвалено Вченою радою Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «30» серпня 2019 року № 1
 Голова _____ (Тріпак М.М.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 « 30 » серпня 20 19 року

Програму перевірено

Завідувач навчально-методичного відділу _____ (Гарбарець І.А.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 « 29 » серпня 20 19 року

1. Мета навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи базових знань з теорії фінансів, грошей і кредиту, засвоєння студентами закономірностей функціонування грошового ринку як теоретичної основи державної монетарної політики й розвитку банківської справи.

Це необхідно майбутньому спеціалісту, щоб оволодіти практикою використання грошово-кредитних інструментів, а також уміти оцінювати й аналізувати грошово-кредитну політику, що проводиться в країні.

1.2. в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері ділової української мови та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	Вказуються загальні компетентності, визначені ОПІ, пояснювальною запискою до навчального плану відповідної спеціальності ЗК 01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 03. Здатність працювати в команді. ЗК 04. Здатність працювати автономно. ЗК 06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 11. Навички використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК 13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці. СК 02. Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. СК 03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК 05. Здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень. СК 06. Здатність здійснення облікових процедур із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій. СК 07. Здатність застосовувати методики проведення аудиту й

	<p>послуг з надання впевненості.</p> <p>СК 08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.</p> <p>СК 09. Здатність здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.</p> <p>СК 11. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>
--	---

1.3. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	<p>Вказуються програмні результати навчання, визначені ОПП</p> <p>ПР 07 Знати механізм функціонування бюджетної і податкової системи України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.</p> <p>ПР 11 Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.</p>
--------------------------------------	---

2.

Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 5
- 1.2. Загальна кількість годин – 150
- 1.3. Кількість модулів – 2
- 1.4. Кількість змістових модулів – 2
- 1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) – відсутнє

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1. Форма навчання – денна/заочна
- 2.2. Статус навчальної дисципліни (нормативна/навчальна дисципліна самостійного вибору) – нормативна
- 2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – ПР01, ПР08, ПР13 Менеджмент Економічна теорія (політична економія, макроекономіка, мікроекономіка)

3. Обсяг навчальної дисципліни

3.1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль, тема та її короткий зміст	Шифри компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач	Шифри програмних результатів навчання здобувача
<p align="center">Змістовний модуль 1. Загальнодержавні фінанси</p>		
<p>Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів. Предмет фінансової науки. Історичний аспект розвитку фінансової науки. Методи фінансової науки. Фінанси як економічна категорія та частина грошових відносин. Матеріально-речове втілення фінансів. Місце фінансів у процесі суспільного відтворення. Об'єктивна необхідність фінансів. Соціально-економічна сутність фінансів. Фінанси як економічна категорія. Функції фінансів. Поняття фінансової системи. Фінансова система України та принципи її побудови. Сфери та ланки фінансової системи. Правові та організаційні основи функціонування фінансової системи. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями в процесі вартісного розподілу ВВП.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 2. Фінансова політика держави Фінансова політика як складова частина економічної політики. Взаємозв'язок фінансів і фінансової політики. Види фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики. Фінансовий механізм та його роль у реалізації фінансової політики. Фінансові методи, фінансові важелі, нормативно-правове та інформаційне забезпечення - складові фінансового механізму. Фінансова політика у міжнародних та міждержавних відносинах. Реалізація фінансової політики. Фінансова політика на різних етапах державотворення. Зміст та значення фінансової політики. Види фінансової політики, їх характеристика. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Особливості сучасної фінансової політики України. Поняття і предмет фінансового права України. Система та джерела фінансового права України. Правові основи фінансового контролю в Україні.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 06 СК 11	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 3. Податки та податкова система Соціально-економічна сутність і функції податків. Принципи оподаткування. Класифікація податків. Прямі податки. Непрямі податки. Функції податків. Функціональне призначення та характеристика елементів основних податків і зборів. Податкова політика і податкова система України. Поняття і функції податкового механізму. Характеристика елементів податкового механізму. Організація податкової роботи та діяльність державної податкової служби. Оцінювання ефективності податкової політики. Трансформація системи оподаткування в Україні. Система</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 06 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11

оподаткування, її структура та принципи функціонування. Неподаткові платежі в доходах бюджетів України.		
<p>Тема 4. Бюджет і бюджетна система</p> <p>Бюджетна система України та основні принципи її побудови. Характеристика ланок бюджетної системи. Міжбюджетні відносини в Україні. Поняття бюджетного права. Розмежування бюджетних прав між законодавчими та виконавчими органами влади. Бюджетна ініціатива. Бюджетна система та бюджетний устрій України. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетне право і бюджетна ініціатива. Бюджетні права органів державної влади та місцевого самоврядування.</p>	СК 01 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 5. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.</p> <p>Поняття стану бюджетного фонду та дефіциту бюджету. Бюджетний дефіцит як економічна категорія та показник стану бюджету. Причини виникнення та джерела покриття бюджетного дефіциту. Регулювання бюджетного дефіциту. Бюджетний дефіцит як економічна категорія та показник стану бюджету. Поняття «фінансування дефіциту бюджету» та його джерела. Методи боротьби та шляхи скорочення дефіциту бюджету. Характеристика джерел фінансування дефіциту бюджету.</p>	СК 01 СК 02 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 6. Державний кредит і державний борг</p> <p>Суть, розвиток та значення державного кредиту. Види державного кредиту. Форми внутрішнього державного кредиту. Форми зовнішнього державного кредиту. Державний борг як наслідок існування державного кредиту. Казначейські позики. Міждержавні борги і технології міждержавних кредитів. Причини і наслідки зростання державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Державний кредит як суспільна позикова система. Форми державного кредиту. Державний борг країни. Внутрішній і зовнішній борг. Державний борг і фінансова безпека держави. Управління державним боргом.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 07 СК 08 СК 09 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання</p> <p>Сутність, принципи організації та функції фінансів підприємств. Фінансові ресурси підприємств. Особливості побудови фінансів підприємств за організаційно-правовою ознакою. Фінансування як основна функція фінансової діяльності підприємства. Складові фінансування господарської діяльності підприємства. Форми фінансування капіталу суб'єкта господарювання.</p> <p>Види підприємств. Об'єднання підприємств. Господарські товариства. Майно підприємств. Статутний капітал та фінансові ресурси підприємств. Майно підприємства. Статутний капітал підприємства та порядок його формування. Фінансові ресурси підприємства. Особливості їх формування, розподіл та використання.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 06 СК 11	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди.</p> <p>Необхідність, зміст і роль соціальних позабюджетних фондів. Становлення та розвиток соціальних позабюджетних фондів. Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів. Загальнодержавні фонди цільового призначення, їх класифікація і характеристика. Характеристика загальнодержавних позабюджетних</p>	СК 01 СК 06 СК 07 СК 08 СК 09 СК 10	ПР 07 ПР 11

фондів, що створені в Україні. Недержавні фінансові фонди. Вітчизняна практика функціонування соціальних позабюджетних фондів.	СК 11	
<p>Тема 9. Фінанси домогосподарств.</p> <p>Теоретичні основи фінансів домогосподарств. Бюджет домогосподарства, його структура. Сукупні ресурси і сукупні витрати домогосподарства. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники. Порядок використання доходів населення. Фактори, що впливають на розподіл доходу на споживання та заощадження. Функція споживання, функція заощадження. Рівень заощаджень населення. Сучасні тенденції формування заощаджень населення України. Фінансовий портфель громадянина, його склад: споживчий портфель, накопичувальний та інвестиційний. Фактори, що сприяють перетворенню заощаджень на інвестиції. Складові інвестиційного портфеля. Портфель нагромадження та його складові. Особисті фінанси, їх розвиток в умовах ринку.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 06 СК 07	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 10. Страхування та страховий ринок.</p> <p>Економічна природа і сутність страхування. Учасники страхових відносин. Функції і принципи страхування. Класифікація страхування. Поняття страхового ринку його структура Державне регулювання у сфері страхування. Страхове право в системі цивільного права. Ризики що беруться до страхування. Співстрахування і перестрахування. Фінансові потоки страхового ринку. Стратегія розвитку ринку страхових послуг в Україні. Страхові резерви та порядок їх формування.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 11	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 11. Фінансовий ринок.</p> <p>Фінансовий ринок, його суть, необхідність та значення. Структура фінансового ринку та його функції. Характеристика інструментів фінансового ринку. Склад учасників фінансового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів. Валютний ринок. Ринок золота. Проблеми та перспективи розвитку фінансового ринку України. Фінансові інститути ринку. Державне регулювання фінансового ринку. Особливості краудфандингових послуг. Інфраструктурні посередники фінансового ринку. Характеристика функціональних сегментів грошового ринку.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 11	ПР 07 ПР 11
<p align="center">Змістовний модуль 2.</p> <p align="center">Грошова система та кредитні відносини у ринковій економіці</p>		
<p>Тема 12. Суть і функції грошей.</p> <p>Предмет і завдання курсу "Гроші та кредит". Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Визначення поняття суті грошей. Форми грошей та їх еволюція. Якісні властивості грошей. Функції грошей. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Ідеальні форми грошей та їх кредитна природа. Різновиди сучасних кредитних грошей. Роль держави у запровадженні грошей. Теорії грошей. Роль грошей у розвитку економіки. Походження кредитних грошей. Кредитні картки. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні і соціальні процеси. Гроші як інструмент регулювання економіки.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 08 СК 09 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11

<p>Тема 13. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує.</p> <p>Зміст поняття грошовий оборот. Структура грошового обороту. Готівковий та безготівковий оборот. Швидкість обороту грошей і фактори, що її визначають. Поняття емісії грошей. Закон грошового обороту. Створення грошей банками. Банківський мультиплікатор. Механізм поповнення грошей в обороті. Модель пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор. Сучасні засоби платежу, що обслуговують грошовий обіг. Аналіз динаміки прискорення грошового обороту. Розрахунок маси грошей грошового обороту.</p>	<p>СК 01 СК 08 СК 09 СК 10 СК 11</p>	<p>ПР 07 ПР 11</p>
<p>Тема 14. Грошовий ринок.</p> <p>Суть грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Особливості вияву на грошовому ринку основних ринкових ознак: попит, пропонування, ціна. Суб'єкти грошового ринку. Банки й небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку. Економічна структура грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів. Рівновага на грошовому ринку та відсоток. Фактори, що визначають рівновагу ринку. Характеристика основних інструментів ринку позичкових капіталів. Кейнсіанські та монетаристські моделі рівноваги на грошовому ринку. Попит на гроші. Суть та форми вияву попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші. Пропонування грошей. Суть та механізм формування пропонування грошей. Фактори, що визначають зміну пропонування грошей. Графічна модель грошового ринку.</p>	<p>СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 06</p>	<p>ПР 07 ПР 11</p>
<p>Тема 15. Ринок цінних паперів.</p> <p>Ринок цінних паперів як механізм залучення фінансових активів. Об'єкти та основні суб'єкти ринку цінних паперів. Інструменти на ринку цінних паперів. Первинний та вторинний ринок цінних паперів. Інфраструктура та професійна діяльність на ринку цінних паперів. Основні характеристики цінних паперів. Інституційне регулювання емісійної діяльності. Арбітраж та спекуляція. Хеджування. Регулювання ринку цінних паперів.</p>	<p>СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 11</p>	<p>ПР 07 ПР 11</p>
<p>Тема 16. Грошові системи.</p> <p>Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи. Основні типи грошових систем, їх еволюція. Системи металевого й кредитного обігу. Грошово-кредитна політика центрального банку - суть, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні завдання. Фіксовано - бюджетна й грошово-кредитна політика в системі державного регулювання ринкової економіки. "Сеньйораж" і монетизація бюджетного дефіциту. Створення грошової системи України. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Державне регулювання грошової сфери.</p>	<p>СК 03 СК 05 СК 06 СК 07 СК 10 СК 11</p>	<p>ПР 07 ПР 11</p>
<p>Тема 17. Інфляція та грошові реформи.</p> <p>Зміст інфляції та її теоретичне пояснення. Суть інфляції та її основні форми. Види інфляції. Закономірності розвитку інфляції. Інфляція попиту. Інфляція пропозиції. Класифікація грошових реформ. Основні моделі грошових реформ. Вплив інфляції на виробництво, зайнятість та життєвий рівень. Інфляція у системі державного регулювання грошової сфери. Економічні і соціальні</p>	<p>СК 06 СК 07 СК 08 СК 09 СК 10 СК 11</p>	<p>ПР 07 ПР 11</p>

<p>наслідки інфляції. Антиінфляційна політика та основні засоби боротьби з інфляцією. Регулювання цін в умовах інфляційної нестабільності. Інструменти фіскальної та грошової політики щодо регулювання інфляційних процесів. Першочергові антиінфляційні засоби. Розрахунок величини інфляції: індексів цін, визначення грошового мультиплікатора.</p>		
<p>Тема 18. Валютний ринок і валютні системи Поняття валюти та види валюти: національна, іноземна, колективна. Валютний курс та конвертованість валют. Суть, основи формування й види валютного курсу. Поняття, значення й механізм конвертованої валюти. Валютний ринок: суть та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Валютне регулювання: суть і необхідність. Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція. Валютні системи: поняття, структура, призначення. Характеристика сучасної світової валютної системи та роль МВФ у її функціонуванні. Основні види валютних операцій. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юктуру валютного ринку. Розрахунок валютних курсів, котирування валют. Визначення купівельної спроможності валют.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 06 СК 07 СК 08	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 19. Кількісна теорія грошей Передумови виникнення та розвиток кількісної теорії грошей. Напрями кількісної теорії та вплив на неї економічних шкіл. Класична кількісна теорія грошей. Загальні методологічні основи кількісної теорії. Сучасний монетаризм, як альтернативний напрям кількісної теорії грошей. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. Металістична теорія грошей. Номіналістична теорія грошей. Кількісна теорія грошей. Причини появи кількісного підходу до вивчення ролі грошей. Сучасний кейнсіансько-неокласичний синтез у теорії грошей. Внесок Д. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей. Грошово-кредитна політика України в перехідний період з позиції монетарної теорії.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 20. Кредиту у ринковій економіці. Необхідність та сутність кредиту в ринковій економіці. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин. Принципи кредитування. Форми та види кредиту. Характеристика основних функцій кредиту. Процент за кредит: сутність, роль, функції. Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. Економічні межі кредиту. Кредитний ризик та способи його мінімізації. Лізингове кредитування. Небанківське кредитування та механізм його дії. Становлення банківської системи України.</p>	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 06 СК 08 СК 09 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11
<p>Тема 21. Фінансові посередники на грошовому ринку Загальні ознаки фінансового посередництва, його еволюція. Функції фінансового посередництва. Фінансові посередники та їх місце в структурі фінансового ринку. Спеціалізовані небанківські кредитно-фінансові установи. Фінансово-кредитна система та характеристика її елементів. Спеціалізовані кредитно-фінансові інститути та їх економічне призначення. Види, функції та роль спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів. Поняття</p>	СК 06 СК 07 СК 08 СК 09 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11

функціонування ломбардів. Поняття та суть функціонування кредитних спілок. Класифікація операцій кредитних спілок. Фінансові посередники на грошовому ринку.		
Тема 22. Центральні банки. Походження центральних банків. Функції та операції центральних банків. Організація діяльності Національного банку України. Контроль за банківською діяльністю. Грошово-кредитна політика НБУ. Валютна політика та роль НБУ в її реалізації. Аудит банківської сфери. Сутність та значення. Поняття банківських операцій та їх класифікація. Побудова й розвиток Національного банку України. Функції НБУ. Організаційна структура правління НБУ. Класифікація учасників банківських операцій НБУ.	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 06 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11
Тема 23. Комерційні банки. Комерційні банки, їх види та форми організації. Загальна характеристика банківських операцій. Особливості організації та функціонування комерційних банків в Україні. Основні показники ефективності та прибутковості діяльності банку. Становлення і розвиток комерційних банків в Україні. Регулювання банківської діяльності в сучасних умовах. Банківські кризи та особливості їх виникнення.	СК 01 СК 02 СК 03 СК 05 СК 06 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11
Тема 24. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною. Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні. Світовий банк. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. Банк міжнародних розрахунків. Історичні передумови створення міжнародних фінансово-кредитних організацій. Основні види, цілі та завдання міжнародних фінансово-кредитних організацій. Співробітництво міжнародних фінансово-кредитних організацій з Україною.	СК 01 СК 02 СК 05 СК 10 СК 11	ПР 07 ПР 11

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	-	-
Змістовний модуль 1. Загальнодержавні фінанси	68	32	6	6	-	24	-	-
Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів.	10	4	-	2	-	4	-	-
Тема 2. Фінансова політика держави.	6	4	-	-	-	2	-	-
Тема 3. Податки та податкова система.	8	4	2	-	-	2	-	-
Тема 4. Бюджет і бюджетна система.	10	4	2	2	-	2	-	-
Тема 5. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	4	2		-		2		
Тема 6. Державний кредит і державний борг	4	2	-	-	-	2	-	-
Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання	4	2	-	-	-	2	-	-
Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди	4	2	-	-	-	2	-	-

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	-	-
Тема 9. Фінанси домогосподарств.	4	2	-	-	-	2	-	-
Тема 10. Страхування і страховий ринок.	6	2	-	2	-	2	-	-
Тема 11. Фінансовий ринок.	8	4	2			2		
Змістовний модуль 2. Грошові системи та кредитні відносини у ринковій економіці.	82	34	8	4	-	36	-	-
Тема 12. Суть і функції грошей.	6	4	-	-	-	2	-	-
Тема 13. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує.	6	2	2	-	-	2	-	-
Тема 14. Грошовий ринок.	6	2	-	2	-	2	-	-
Тема 15. Ринок цінних паперів.	6	2	-	-	-	4		
Тема 16. Грошові системи.	4	2	-	-	-	2	-	-
Тема 17. Інфляція та грошові реформи.	10	4	2	-	-	4	-	-
Тема 18. Валютний ринок і валютні системи.	10	4	2	-	-	4	-	-
Тема 19. Кількісна теорія грошей	4	2	-	-	-	2	-	-
Тема 20. Кредит у ринковій економіці	10	4	2	-	-	4	-	-
Тема 21. Фінансові посередники на грошовому ринку	8	2	-	2	-	4	-	-
Тема 22. Центральні банки.	4	2	-	-	-	2	-	-
Тема 23. Комерційні банки	4	2	-	-		2		
Тема 24. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.	4	2	-	-	-	2	-	-
РАЗОМ	150	66	14	10		60		

2) Темати та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1.	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів.	1. Предмет фінансової науки. 2. Історичний аспект розвитку фінансової науки 3. Соціально-економічна сутність фінансів. 4. Фінанси як економічна категорія. 5. Функції фінансів	2
		1. Поняття фінансової системи. 2. Фінансова система України та принципи її побудови. 3. Сфери та ланки фінансової системи	2
2	Фінансова політика держави	1. Зміст і значення фінансової політики. 2. Складові та основні принципи організації фінансової політики. 3. Фінансова стратегія і фінансова тактика.	2
		1. Фінансовий механізм та його роль у реалізації фінансової політики. 2. Фінансові методи, фінансові важелі, нормативно-правове та інформаційне забезпечення - складові фінансового механізму.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		3. Поняття і предмет фінансового права України.	
3	Податки та податкова система	1. Соціально-економічна сутність і функції податків. 2. Елементи податку. Принципи оподаткування. 3. Класифікація податків. Прямі податки. Непрямі податки.	2
		1. Податкова політика і податкова система України 2. Податковий механізм. 3. Організація податкової роботи та діяльність державної податкової служби.	2
4	Бюджет та бюджетна система	1. Соціально-економічна сутність, необхідність та призначення бюджету. Функції бюджету. 2. Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні риси. 3. Бюджетна політика держави. 4. Бюджетний механізм, його суть і структура.	2
		1. Основи бюджетного устрою та поняття “бюджетна система України” 2. Принципи побудови бюджетної системи України. 3. Державний бюджет України та його призначення 4. Бюджетна класифікація	2
5	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	1. Поняття стану бюджетного фонду та дефіциту бюджету. 2. Економічна природа, причини виникнення, наслідки та види бюджетного дефіциту. 3. Соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту. 4. Поняття «фінансування дефіциту бюджету» та його джерела. 5. Методи боротьби та шляхи скорочення дефіциту бюджету.	2
6	Державний кредит і державний борг	1. Економічний зміст і особливості державного кредиту. Суб'єкти та об'єкти державного кредиту. 2. Форми державного кредиту та класифікація державних позик. 3. Державний борг: сутність, види, наслідки	2
7	Фінанси суб'єктів господарювання	1. Сутність, принципи організації та функції фінансів підприємств . 2. Фінансові ресурси підприємств . 3. Особливості побудови фінансів підприємств за організаційно-правовою ознакою .	2
8	Соціальні позабюджетні фонди.	1. Необхідність, зміст і роль соціальних позабюджетних фондів. 2. Становлення та розвиток соціальних позабюджетних фондів.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		3. Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів. 4. Недержавні фінансові фонди	
9	Фінанси домогосподарств	1. Теоретичні основи фінансів домогосподарств. 2. Бюджет домогосподарства, його структура. Сукупні ресурси і сукупні витрати домогосподарства. 3. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники	2
10	Страховання і страховий ринок	1. Економічна природа і сутність страхування. 2. Учасники страхових відносин. 3. Функції і принципи страхування. 4. Класифікація страхування. 5. Поняття страхового ринку його структура.	2
11	Фінансовий ринок	1. Фінансовий ринок, його суть, необхідність та значення. 2. Структура фінансового ринку та його функції. 3. Характеристика інструментів фінансового ринку. 4. Склад учасників фінансового ринку.	2
		1. Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів. 2. Валютний ринок. Ринок золота. Фінансові посередники. 3. Фінансові інститути ринку.	2
12	Суть і функції грошей.	1. Предмет і завдання курсу "Гроші та кредит". 2. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. 3. Визначення поняття суті грошей. 4. Форми грошей та їх еволюція. 5. Якісні властивості грошей.	2
		1. Функції грошей. 2. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. 3. Ідеальні форми грошей та їх кредитна природа. 4. Різновид сучасних кредитних грошей.	2
13	Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує	1. Зміст поняття грошовий оборот. Структура грошового обороту. 2. Готівковий та безготівковий оборот. 3. Швидкість обороту грошей і фактори, що її визначають. 4. Поняття емісії грошей. 5. Закон грошового обороту.	2
14	Грошовий ринок	1. Суть грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. 2. Ринок грошей і ринок капіталів.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		3. Суб'єкти грошового ринку. 4. Банки й небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку.	
15	Ринок цінних паперів.	1. Ринок цінних паперів як механізм залучення фінансових активів. 2. Об'єкти та основні суб'єкти ринку цінних паперів. Інструменти на ринку цінних паперів. 3. Первинний та вторинний ринок цінних паперів. 4. Арбітраж та спекуляція. Хеджування.	2
16	Грошові системи.	1. Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. 2. Елементи грошової системи. Основні типи грошових систем, їх еволюція. 3. Системи металевого й кредитного обігу. 4. «Сеньораж» і монетизація бюджетного дефіциту	2
17	Інфляція та грошові реформи.	1. Зміст інфляції та її теоретичне пояснення. 2. Суть інфляції та її основні форми. Види інфляції. 3. Закономірності розвитку інфляції. Інфляція попиту. Інфляція пропозиції.	2
		1. Класифікація грошових реформ. Основні моделі грошових реформ. 2. Регулювання цін в умовах інфляційної нестабільності. 3. Інструменти фіскальної та грошової політики щодо регулювання інфляційних процесів	2
18	Валютний ринок і валютні системи	1. Поняття валюти та види валюти: національна, іноземна, колективна. 2. Валютний курс та конвертованість валют. 3. Суть, основи формування й види валютного курсу. 4. Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція	2
		1. Валютні системи: поняття, структура, призначення. 2. Валютний ринок: суть та основи функціонування. 3. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. 4. Види операцій на валютному ринку. 5. Валютне регулювання: суть і необхідність	2
19	Кількісна теорія грошей	1. Передумови виникнення та розвиток кількісної теорії грошей. 2. Напрями кількісної теорії та вплив на неї економічних шкіл. 3. Класична кількісна теорія грошей. Загальні методологічні основи кількісної теорії.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
20	Кредит у ринковій економіці	1. Необхідність та сутність кредиту в ринковій економіці. 2. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин. 3. Принципи кредитування. 4. Форми та види кредиту. 5. Характеристика основних функцій кредиту.	2
		1. Процент за кредит: сутність, роль, функції. 2. Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. 3. Економічні межі кредиту.	2
21	Фінансові посередники на грошовому ринку	1. Загальні ознаки фінансового посередництва, його еволюція. 2. Функції фінансового посередництва. 3. Фінансові посередники та їх місце в структурі фінансового ринку 4. Спеціалізовані небанківські кредитно-фінансові установи	2
22	Центральні банки.	1. Походження центральних банків. 2. Функції та операції центральних банків. 3. Організація діяльності Національного банку України. Функції НБУ. 4. Контроль за банківською діяльністю.	2
23	Комерційні банки	1. Комерційні банки, їх види та форми організації. 2. Загальна характеристика банківських операцій. 3. Особливості організації та функціонування комерційних банків в Україні.	2
24	Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.	1. Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні. Світовий банк. 2. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. 3. Банк міжнародних розрахунків. Історичні передумови створення міжнародних фінансово-кредитних організацій	2
Всього			66

3) Темати та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів.	1. Історія виникнення та розвитку фінансів. 2. Проблема визначення поняття «фінанси», їх сутність, функції та роль в розширеному відтворенні. 3. Сучасні фінансові проблеми в Україні	2
2	Бюджет і бюджетна система.	1. Бюджетна система та бюджетний устрій. 2. Проблеми врегулювання міжбюджетних відносин в Україні.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
3	Страховання і страховий ринок	1. Страховання як економічна категорія та одна з ланок фінансової системи країни. 2. Функції та класифікація страхування. 3. Страховий ринок в Україні: формування, розвиток, проблеми.	2
4	Грошовий ринок.	1. Ринок грошей і ринок капіталів. 2. Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.	2
5	Фінансові посередники на грошовому ринку	1. Фінансово-кредитна система та характеристика її елементів. 2. Поняття і структура фінансово-кредитної системи. Неємійні (комерційні банки)	2
Всього			10

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Податки та податкова система	1. Сутність і види податків 2. Класифікація податків. 3. Прямі податки. Непрямі податки 4. Податкова система	2
2	Бюджет і бюджетна система.	1. Економічна природа та сутність бюджету. 2. Функції бюджету 3. Державний бюджет як основний фінансовий план держави: – правовий характер бюджету; – відмінності між бюджетом як економічною і правовою категоріями; – стан бюджету як фінансового плану; – взаємозв'язок бюджету з іншими фінансовими планами	2
3	Фінансовий ринок	1. Фінансовий ринок, його функції та структура. 2. Суб'єкти фінансового ринку. 3. Ринок цінних паперів. 4. Ринок фінансових послуг. 5. Валютний ринок	2
4	Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує	1. Швидкість обороту грошей і фактори, що її визначають. 2. Розрахунок маси грошей в обігу. Визначення грошових агрегатів. 3. Механізм зміни маси грошей в обігу. Грошово-кредитний мультиплікатор.	2
5	Інфляція та грошові реформи.	1. Зміст інфляції та її теоретичне пояснення. 2. Розрахунок величини інфляції: індексів цін, визначення грошового мультиплікатора.	2
6	Валютний ринок і валютні системи.	1. Особливості розрахунку середнього курсу позиції по валютних операціях і крос-курсів. 2. Розрахунок валютних курсів, котирування	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		валют. 3. Визначення купівельної спроможності валют.	
7	Види, функції та роль кредиту.	1. Кредитна система як провідний елемент інфраструктури грошового ринку, її складові елементи. 2. Визначення кредитних ставок та їх розмірів.	2
Всього			14

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1			
2			
Всього			

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів.	Методи фінансової науки. Місце фінансів у процесі суспільного відтворення. Правові та організаційні основи функціонування фінансової системи. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями в процесі вартісного розподілу ВВП.	2
2	Фінансова політика держави	Фінансова політика у міжнародних та міждержавних відносинах. Система та джерела фінансового права України. Правові основи фінансового контролю в Україні.	2
3	Податки та податкова система	Оцінювання ефективності податкової політики. Трансформація системи оподаткування в Україні. Система оподаткування, її структура та принципи функціонування. Неподаткові платежі в доходах бюджетів України.	2
4	Бюджет і бюджетна система	Міжбюджетні відносини в Україні. Поняття бюджетного права. Розмежування бюджетних прав між законодавчими та виконавчими органами влади. Бюджетна ініціатива. Бюджетне право і бюджетна ініціатива. Бюджетні права органів державної влади та місцевого самоврядування.	2
5	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	Характеристика джерел фінансування дефіциту бюджету. Регулювання бюджетного дефіциту. Методи боротьби та шляхи скорочення дефіциту бюджету.	2
6	Державний кредит і державний борг	Міждержавні борги і технології міждержавних кредитів. Державний борг і фінансова безпека держави. Управління державним боргом.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що вносяться на вивчення	Кількість годин
7	Фінанси суб'єктів господарювання	Фінансування як основна функція фінансової діяльності підприємства. Складові фінансування господарської діяльності підприємства. Форми фінансування капіталу суб'єкта господарювання .	2
8	Соціальні позабюджетні фонди	Загальнодержавні фонди цільового призначення, їх класифікація і характеристика. Характеристика загальнодержавних позабюджетних фондів, що створені в Україні. Вітчизняна практика функціонування соціальних позабюджетних фондів.	2
9	Фінанси домогосподарств	Порядок використання доходів населення. Фактори, що впливають на розподіл доходу на споживання та заощадження. Функція споживання, функція заощадження. Рівень заощаджень населення. Сучасні тенденції формування заощаджень населення України.	2
10	Страховання і страховий ринок	Державне регулювання у сфері страхування. Страхове право в системі цивільного права. Співстрахування і перестраховування. Фінансові потоки страхового ринку. Стратегія розвитку ринку страхових послуг в Україні. Страхові резерви та порядок їх формування.	2
11	Фінансовий ринок	Державне регулювання фінансового ринку. Особливості краудфандингових послуг. Характеристика та структура міжнародного фінансового ринку.	2
12	Суть і функції грошей.	Роль держави у запровадженні грошей. Теорії грошей. Роль грошей у розвитку економіки. Походження кредитних грошей. Кредитні картки. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні і соціальні процеси. Гроші як інструмент регулювання економіки.	2
13	Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує	Створення грошей банками. Банківський мультиплікатор. Модель пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор. Сучасні засоби платежу, що обслуговують грошовий обіг.	2
14	Грошовий ринок	Рівновага грошовому ринку та відсоток. Фактори, що визначають рівновагу ринку. Характеристика основних інструментів ринку позичкових капіталів. Суть та форми вияву попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші. Пропонування грошей.	2
15	Ринок цінних паперів	Основні види операцій та професійна діяльність на фондовому ринку. Фондова біржа. Учасники фондової біржі. Стан фондового ринку в Україні.	2
		Інфраструктура та професійна діяльність на ринку цінних паперів. Інституційне регулювання емісійної діяльності.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		Регулювання ринку цінних паперів.	
16	Грошові системи.	Грошово-кредитна політика центрального банку - суть, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні завдання. Фіксально – бюджетна й грошово-кредитна політика в системі державного регулювання ринкової економіки.	2
17	Інфляція та грошові реформи.	Вплив інфляції на виробництво, зайнятість та життєвий рівень. Інфляція у системі державного регулювання грошової сфери. Економічні і соціальні наслідки інфляції.	2
		Антиінфляційна політика та основні засоби боротьби з інфляцією Інструменти фіскальної та грошової політики щодо регулювання інфляційних процесів. Першочергові антиінфляційні засоби.	2
18	Валютний ринок і валютні системи.	Характеристика сучасної світової валютної системи та роль МВФ у її функціонуванні. Основні види валютних операцій. Роль банків на валютному ринку.	2
		Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання. Проблема доларизації фіскальних і кредитних відносин в Україні.	2
19	Кількісна теорія грошей	Сучасний монетаризм, як альтернативний напрям кількісної теорії грошей. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. Металістична теорія грошей. Номіналістична теорія грошей.. Внесок Д. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей.	2
20	Кредит у ринковій економіці	Кредитний ризик та способи його мінімізації. Лізингове кредитування. Небанківське кредитування та механізм його дії. Діяльність кредитних спілок.	2
		Кредитна система як елемент інфраструктури грошового ринку. Складові елементи кредитної системи та їх загальна характеристика. Законодавча база фінансування кредитних спілок.	2
21	Фінансові посередники на грошовому ринку	Фінансово-кредитна система та характеристика її елементів. Спеціалізовані кредитно-фінансові інститути та їх економічне призначення.	2
		Види, функції та роль спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів.	2
22	Центральні банки.	Грошово-кредитна політика НБУ. Валютна політика та роль НБУ в її реалізації. Аудит банківської сфери, сутність та значення. Поняття банківських операцій та їх	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		класифікація.	
23	Комерційні банки	Основні показники ефективності та прибутковості діяльності банку. Становлення і розвиток комерційних банків в Україні. Регулювання банківської діяльності в сучасних умовах. Банківські кризи та особливості їх виникнення.	2
24	Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.	Історичні передумови створення міжнародних фінансово-кредитних організацій. Основні види, цілі та завдання міжнародних фінансово-кредитних організацій. Співробітництво міжнародних фінансово-кредитних організацій з Україною.	2
Всього			60

3.2.2. ЗАОЧНА

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	-	-
Змістовний модуль 1. Загальнодержавні фінанси	68	6	-	-	-	62	-	-
Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів.	6	2	-	-	-	4	-	-
Тема 2. Фінансова політика держави.	6	-	-	-	-	6	-	-
Тема 3. Податки та податкова система.	6	2	-	-	-	4	-	-
Тема 4. Бюджет і бюджетна система.	8	2	-	-	-	6	-	-
Тема 5. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	6	-	-	-	-	6		
Тема 6. Державний кредит і державний борг.	6	-	-	-	-	6	-	-
Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання.	6	-	-	-	-	6	-	-
Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди.	6	-	-	-	-	6	-	-
Тема 9. Фінанси домогосподарств.	6	-	-	-	-	6	-	-
Тема 10. Страхування і страховий ринок.	6	-	-	-	-	6		-
Тема 11. Фінансовий ринок.	6	-	-	-	-	6		
Змістовний модуль 2. Грошові системи та кредитні відносини у ринковій економіці.	82	7	-	-	-	75	-	-
Тема 12. Суть і функції грошей.	7	2	-	-	-	5	-	-
Тема 13. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує.	6		-	-	-	6	-	-
Тема 14. Грошовий ринок.	6		-	-	-	6	-	-
Тема 15. Ринок цінних паперів.	6		-	-	-	6		
Тема 16. Грошові системи.	6		-	-	-	6	-	-
Тема 17. Інфляція та грошові реформи.	8	2	-	-	-	6	-	-
Тема 18. Валютний ринок і валютні системи.	7	2	-	-	-	5	-	-

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	-	-
Тема 19. Кількісна теорія грошей	6		-	-	-	6	-	-
Тема 20. Кредит у ринковій економіці.	6	1	-	-	-	5	-	-
Тема 21. Фінансові посередники на грошовому ринку.	6		-	-	-	6	-	-
Тема 22. Центральні банки.	6		-	-	-	6	-	-
Тема 23. Комерційні банки	6		-	-	-	6		
Тема 24. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.	6		-	-	-	6	-	-
РАЗОМ	150	13	-	-	-	137		

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	1. Предмет фінансової науки. 2. Історичний аспект розвитку фінансової науки 3. Соціально-економічна сутність фінансів. 4. Фінанси як економічна категорія. 5. Функції фінансів	2
2	Податки та податкова система	1. Соціально-економічна сутність і функції податків. 2. Елементи податку. Принципи оподаткування. 3. Класифікація податків. Прямі податки. Непрямі податки.	2
3	Бюджет та бюджетна система	5.1 Соціально-економічна сутність, необхідність та призначення бюджету. Функції бюджету. 5.2 Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні риси. 5.3 Бюджетна політика держави. Бюджетний механізм, його суть і структура.	2
	Суть і функції грошей.	1. Предмет і завдання курсу "Гроші та кредит". 2. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. 3. Визначення поняття суті грошей. 4. Форми грошей та їх еволюція. 5. Якісні властивості грошей.	2
	Інфляція та грошові реформи.	1. Зміст інфляції та її теоретичне пояснення. 2. Суть інфляції та її основні форми. Види інфляції. 3. Закономірності розвитку інфляції. Інфляція попиту. Інфляція пропозиції.	2
	Валютний ринок і валютні системи	1. Поняття валюти та види валюти: національна, іноземна, колективна. 2. Валютний курс та конвертованість валют. 3. Суть, основи формування й види валютного	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		курсу. 4. Механізм регулювання валютного курсу	
	Кредит у ринковій економіці	1. Необхідність та сутність кредиту в ринковій економіці. 2. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин. 3. Принципи кредитування. 4. Форми та види кредиту. 5. Характеристика основних функцій кредиту.	1
Всього			13

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1			
2			
Всього			

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1			
2			
Всього			

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1			
2			
Всього			

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів.	Поняття фінансової системи. Фінансова система України та принципи її побудови. Сфери та ланки фінансової системи. Місце фінансів у процесі суспільного відтворення. Правові та організаційні основи функціонування фінансової системи.	4
2	Фінансова політика держави	Зміст і значення фінансової політики. Складові та основні принципи організації фінансової політики. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Фінансовий механізм та його роль у реалізації фінансової політики. Фінансові методи, фінансові важелі, нормативно-правове та інформаційне забезпечення - складові фінансового механізму. Поняття і предмет фінансового права України. Система та джерела фінансового права України.	6

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
3	Податки та податкова система	Податкова політика і податкова система України. Податковий механізм. Організація податкової роботи та діяльність державної податкової служби. Трансформація системи оподаткування в Україні. Система оподаткування, її структура та принципи функціонування. Неподаткові платежі в доходах бюджетів України.	4
4	Бюджет та бюджетна система	Основи бюджетного устрою та поняття «бюджетна система України». Принципи побудови бюджетної системи України. Державний бюджет України та його призначення. Бюджетна класифікація. Міжбюджетні відносини в Україні. Бюджетне право і бюджетна ініціатива. Бюджетні права органів державної влади та місцевого самоврядування.	6
5	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	Поняття стану бюджетного фонду та дефіциту бюджету. Економічна природа, причини виникнення, наслідки та види бюджетного дефіциту. Соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту. Поняття «фінансування дефіциту бюджету» та його джерела. Характеристика джерел фінансування дефіциту бюджету. Регулювання бюджетного дефіциту.	6
6	Державний кредит і державний борг	Економічний зміст і особливості державного кредиту. Суб'єкти та об'єкти державного кредиту. Форми державного кредиту та класифікація державних позик. Державний борг: сутність, види, наслідки. Міждержавні борги і технології міждержавних кредитів. Державний борг і фінансова безпека держави. Управління державним боргом.	6
7	Фінанси суб'єктів господарювання	Сутність, принципи організації та функції фінансів підприємств. Фінансові ресурси підприємств. Особливості побудови фінансів підприємств за організаційно-правовою ознакою. Фінансування як основна функція фінансової діяльності підприємства. Складові фінансування господарської діяльності підприємства. Форми фінансування капіталу суб'єкта господарювання.	6
8	Соціальні позабюджетні фонди.	Необхідність, зміст і роль соціальних позабюджетних фондів. Становлення та розвиток соціальних позабюджетних фондів. Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів. Недержавні фінансові фонди. Загальнодержавні фонди цільового призначення, їх класифікація і характеристика. Характеристика загальнодержавних позабюджетних фондів, що створені в Україні.	6

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
9	Фінанси домогосподарств	Теоретичні основи фінансів домогосподарств. Бюджет домогосподарства, його структура. Сукупні ресурси і сукупні витрати домогосподарства. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники. Порядок використання доходів населення. Функція споживання, функція заощадження. Рівень заощаджень населення. Сучасні тенденції формування заощаджень населення України.	6
10	Страховання і страховий ринок	Економічна природа і сутність страхування. Учасники страхових відносин. Функції і принципи страхування. Класифікація страхування. Поняття страхового ринку його структура. Державне регулювання у сфері страхування. Страхове право в системі цивільного права. Співстрахування і перестрахування. Страхові резерви та порядок їх формування.	6
11	Фінансовий ринок	Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів. Валютний ринок. Ринок золота. Фінансові посередники. Фінансові інститути ринку. Державне регулювання фінансового ринку. Особливості краудфандингових послуг. Характеристика та структура міжнародного фінансового ринку.	6
12	Суть і функції грошей.	Функції грошей. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Ідеальні форми грошей та їх кредитна природа. Різновид сучасних кредитних грошей. Роль держави у запровадженні грошей. Теорії грошей. Роль грошей у розвитку економіки. Походження кредитних грошей.	5
13	Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує	Зміст поняття грошовий оборот. Структура грошового обороту. Готівковий та безготівковий оборот. Швидкість обороту грошей і фактори, що її визначають. Поняття емісії грошей. Закон грошового обороту. Створення грошей банками. Банківський мультиплікатор. Грошовий мультиплікатор. Сучасні засоби платежу, що обслуговують грошовий обіг.	6
14	Грошовий ринок	Суть грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Ринок грошей і ринок капіталів. Суб'єкти грошового ринку. Банки й небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку. Рівновага грошовому ринку та відсоток. Фактори, що визначають рівновагу ринку. Характеристика основних інструментів ринку позичкових капіталів.	6

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
15	Ринок цінних паперів.	Ринок цінних паперів як механізм залучення фінансових активів. Об'єкти та основні суб'єкти ринку цінних паперів. Інструменти на ринку цінних паперів. Первинний та вторинний ринок цінних паперів. Арбітраж та спекуляція. Хеджування. Основні види операцій та професійна діяльність на фондовому ринку.	6
16	Грошові системи	Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи. Основні типи грошових систем, їх еволюція. Системи металевого й кредитного обігу. «Сеньораж» і монетизація бюджетного дефіциту. Грошово-кредитна політика центрального банку - суть, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні завдання. Фіксально – бюджетна й грошово-кредитна політика в системі державного регулювання ринкової економіки	6
17	Інфляція та грошові реформи	Класифікація грошових реформ. Основні моделі грошових реформ. Регулювання цін в умовах інфляційної нестабільності. Інструменти фіскальної та грошової політики щодо регулювання інфляційних процесів. Вплив інфляції на виробництво, зайнятість та життєвий рівень. Інфляція у системі державного регулювання грошової сфери. Антиінфляційна політика та основні засоби боротьби з інфляцією	6
18	Валютний ринок і валютні системи	Валютні системи: поняття, структура, призначення. Валютний ринок: суть та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Види операцій на валютному ринку. Валютне регулювання: суть і необхідність. Основні види валютних операцій. Роль банків на валютному ринку.. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання.	5
19	Кількісна теорія грошей	Передумови виникнення та розвиток кількісної теорії грошей. Напрями кількісної теорії та вплив на неї економічних шкіл. Класична кількісна теорія грошей. Загальні методологічні основи кількісної теорії. Сучасний монетаризм, як альтернативний напрям кількісної теорії грошей. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. Металістична теорія грошей. Номіналістична теорія грошей..	6
20	Кредит у ринковій економіці	Процент за кредит: сутність, роль, функції. Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. Економічні межі кредиту. Кредитний ризик та способи його	5

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		мінімізації. Лізингове кредитування. Небанківське кредитування та механізм його дії. Діяльність кредитних спілок.	
21	Фінансові посередники на грошовому ринку	Загальні ознаки фінансового посередництва, його еволюція. Функції фінансового посередництва. Фінансові посередники та їх місце в структурі фінансового ринку. Спеціалізовані небанківські кредитно-фінансові установи. Фінансово-кредитна система та характеристика її елементів. Спеціалізовані кредитно-фінансові інститути та їх економічне призначення.	6
22	Центральні банки	Походження центральних банків. Функції та операції центральних банків. Організація діяльності Національного банку України. Функції НБУ. Контроль за банківською діяльністю. Грошово-кредитна політика НБУ. Валютна політика та роль НБУ в її реалізації. Аудит банківської сфери, сутність та значення. Поняття банківських операцій та їх класифікація.	6
23	Комерційні банки	Комерційні банки, їх види та форми організації. Загальна характеристика банківських операцій. Особливості організації та функціонування комерційних банків в Україні. Основні показники ефективності та прибутковості діяльності банку. Становлення і розвиток комерційних банків в Україні. Регулювання банківської діяльності в сучасних умовах.	6
24	Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.	Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні. Світовий банк. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. Банк міжнародних розрахунків. Історичні передумови створення міжнародних фінансово-кредитних організацій. Співробітництво міжнародних фінансово-кредитних організацій з Україною.	6
Всього			137

4. **Форми та методи контролю**

4.1. Форми та методи поточного викладання: студентоцентризований, проблемно-орієнтований, професійно-орієнтований, комунікативний, міждисциплінарний підходи до навчання.

Викладання проводиться у вигляді лекцій, практичних занять, семінарів, роботи в малих групах, проведення індивідуальних занять, консультацій з викладачами, самонавчання в системі Moodle.

4.2. Форми та методи поточного контролю: тестування, вибіркове усне опитування перед початком занять, перевірка домашнього завдання, письмове опитування (розв'язування індивідуальних завдань), письмова контрольна робота.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: іспит

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Розподіл балів, які отримують студенти

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Коледжу), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Коледжу	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)	Задовільно	
65-74	D (задовільно)		
60-64	E (достатньо)	Незадовільно	Не зараховано
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення нормативних і вибіркових дисциплін:

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку/іспиту (для денної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2		T5...	T6	T7		T12...		

6.2.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку/ екзамену (для заочної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль							Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення								
60 %							40 %	100
T1	T2		T5...	T6	T7		T12...	

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

Робоча програма (розглянута та схвалена на засіданні кафедри). Плани занять, конспект лекцій. Перелік основної та додаткової літератури. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо. Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань, з дисципліни, завдань для модульних контрольних робіт. Електронний підручник. Методичні розробки для проведення окремих занять.

9. Рекомендовані джерела інформації

9.1. Нормативно-правова база

1. Господарський Кодекс України : за станом на 6 жовтня 2016 р. / Верховна Рада України / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. №18, 19-20,21-22, ст. 144.
2. Податковий кодекс України : Закон від 02.12.2010 № 2755-VI / остання редакція від 21.12.2016, чинний. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV, із змінами та доповненнями / поточна редакція від 03.11.2016 р., чинний .URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі від 31.12.2013р. №1203
5. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору» від 23 січня 2015 року № 11.

9.2. Основна література

6. Александрова М.М., Маслова С.О. Гроші. Фінанси. Кредит.: Навчально – методичний посібник. 2-ге вид., перер. і доп. К. ЦНЛ, 2002
7. Гальчинський А. Теорія грошей: Навчальний посібник. К. Основи, 1996 р. 413 с.
8. Гриценко О. Гроші та грошово-кредитна політика. К. Основи, 2009.

9. Гроші, банки та кредит: у схемах та коментарях. Навч. посіб. / За ред. Луціва Б. Тернопіль Карт-бланш, 2000.
10. Гроші та кредит: Навч. посібник / І. В. Алексєєв, М.К. Колісник, О.Й. Вівчар, П.Г. Ільчук, І. Ю. Кіндрат. Львів Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. 168 с.
11. Гроші та кредит: Підручник / 3-тє вид., перероб. і доп./За ред. професора Б. С. Івасіва. К. КОНДОР, 2008. 527 с.
12. Гроші та кредит: Підручник. – 6-тє вид., перероб.і доп./За ред. М.І. Савлука. К. КНЕУ, 2011. 589 с.
13. Івасів Б. С. Гроші та кредит: Підручник. Вид. 2-ге, змін. й доп. Тернопіль Карт – бланш, 2005. 528с.
14. Лагутін В. Д. Гроші та грошовий обіг: Навч. посібник. – 5-тє вид., стер. К. Т-во «Знання», КОО, 2003, - 1999 с.
15. Лагутін В. Д. Кредитування: теорія і практика. К. Знання, 2000.
16. Лемківський А.В. Гроші та кредит. К.Дакор, 2003. 528 с.
17. Швайка М. А. Банківська система в Україні: шляхи реформування і підвищення ефективності. К. Парламентське вид-во, 2000. 196 с.
18. Ходаківська В. П., Беляєв В. В. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: Навчальний посібник. К. ЦУЛ, 2002. 616 с.

9.3. Додаткова література

19. Бойцун Н.Є., Стукало Н.В. Міжнародні фінанси: Навч. посіб. 2 – ге вид. К. ВД „Професіонал”, 2011.
20. Долан Э.Д., Кэмбелл Р. Д. Деньги, банковское дело и денежнокредитная политика. СПб., 2004.
21. Колісник М.К., Масляк О.О., Романів Є.М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. –Львів Видавництво університету „Львівська політехніка”, 2014.
22. Маслова С.О., Опалов О.А. Фінансовий ринок: Навч. посіб., 3 – є вид., виправлене. К. Каравела, 2014.
23. Міжнародні фінанси в питаннях та відповідях: Навч. посібник, 2-ге вид.,перероб. і доп./ За ред. Козака Ю.Г. – К. ЦНЛ, 2003.
24. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: Підручник. К. ЦНЛ, 2003
25. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: Навчальний посібник. – Київ Центр навчальної літератури, 2009. – 384 с.
26. Тришак Л. С. Гроші та кредит: методичні вказівки для написання курсової роботи. Івано-Франківськ ІФНТУНГ, 2014. 43 с.
27. Цінні папери в Україні, І.І. Пилипенко, О.П. жук, - К. ІОЦ Держкомстату України. – 2011. – 305 с.

9.4. Інформаційні ресурси

28. Національний банк України. URL: www.bank.dov.ua
29. Лига Бизнес Информ. веб-сайт. URL: www.liga.net/.
30. Налоги и бухгалтерский учет. веб-сайт. URL: basa.tav.kharkov.ua/.
31. Право. Украина. веб-сайт. URL: www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.

32. Сервер Верховної Ради України. веб-сайт. URL: www.rada.gov.ua/.
33. Украинское право. веб-сайт. URL: www.ukrpravo.com/.
34. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. веб-сайт. URL: www.minfin.gov.ua.
35. Офіційний електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. веб-сайт. URL: – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua.